

МѢСЕЧНО ИЛЮСТРОВАННО НАУЧНО-РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. V.

Мартъ, 1896.

Брой 3.

НАПРѢДЪ, НЕ НАЗАДЪ.

Много хора се искушаватъ да мислятъ чръзмърно за погрѣшките направени въ минали дни или години. Нѣма нищо по-безполезно отъ това; нѣма нищо което повече клони да намали влиянието ни за добро; заради това всѣко разумно съображение, което обѣщава освобождение отъ тази сѣтъ на нашия врагъ, трѣбва да има приличната си тежестъ. По този начинъ само могатъ нещастните жъртви на душевно отпадане да се съвзематъ отъ това което често бива главното прѣпятствие на духовенъ напѣдъкъ. Прилична исповѣдь на Бога прѣдъ видъ на нашето недостойнство, всѣкога е право; но това исповѣдане е съвсѣмъ различно отъ онова болезнено себеунижение което не ни допуска да гледаме на Божията неотпадающа милостъ, както и нашата обязаность да Му служимъ съ радостъ въ бѣдѣ. Иисусъ Христосъ, нашиятъ Спасителъ не може да стори за насъ каквото възнамѣрява, до когато ний настояваме да носимъ товара на своите минали недостатѣци, като постоянно забравяме факта, че нашите прѣстѣпления сѣ били изгладени чръзъ вѣра въ Него и че не се помнятъ вече срѣщу насъ; като забравяме, тъй сѣщо и факта, че даже и на послѣдствията отъ нашите постѣпки Богъ ще противодѣйствува, ако поднесемъ всичко Нему съ искрено сърдце.

Нека, прочее, всички въ началото на тази нова година да „гледаме напѣдъ, не

назадъ.“ Историята на миналото се е извършила, оставѣте я при Бога; а бѣдѣщата остава още да се изпълни. Богъ иска онова повѣствование да бѣде свѣтло и достойно за Него като Водителъ, Приятелъ, и Утѣшителъ. Той всѣкога ни кани — и никога по-усърдно отколкото сега — да търсимъ по-пълно съединение съ Него, да развиемъ по-голяма любовъ за Неговото свято слово; да се радваме на пълното кръщение на Негова Духъ, да достигнемъ до всегашенъ миръ, който надминува всѣко знание; и повече и повече да ходимъ въ оная любовъ, която е „излѣяна въ сърдцата ни чръзъ Духа Святаго.“ Ний трѣбва като Апостола „заднѣто да забравяме и къмъ прѣднѣто да се простираме“ въ духовна смисълъ, „да оставимъ началното учение Христово и да се водимъ къмъ съвършенството.“

Но това никакъ не е всичко. Истинско духовно нарастване подразбира Християнска дѣятелность. Ний трѣбва да влизаме въ изобилна жѣтва и да събираме златни снопове. Тази година не трѣбва да е година на очакване; златни благовѣрмий ще се отворятъ прѣдъ насъ всѣкидневно. „Ето, казувамъ ви, подигнѣте очите си, и виждете нивята, че сѣ вече бѣли за жетва.“

Учителътъ ще ни показва отъ денъ на денъ тъкмо каква работа Той иска да вършимъ. Той ще ни заведе на бѣдната колиба и ще ни каже да облекчимъ мрачната сиромашия. Той ще ни даде влияние надъ дѣца — знакъ за насъ на блаженна служба и обѣщание за

благодарна помощъ. Той ще ни постави по-срѣдъ невесело безвѣрие, дѣто нашето свѣдѣтелство — най-вече нашиятъ съгласенъ съ думитѣ ни животъ — ще да направи честь на Неговата истина. Той ще ни даде поръчания много повече на брой отколкото ний можемъ да изпълнемъ, ако не уповаваме само на собствената си мъдростъ и сила. Той ще обрѣмени душата ни съ усърдна молитва — молитва за пастиря, молитва за заблуденитѣ, молитва за искушенитѣ и опечаленитѣ, молитва за спасенитѣ. Напрѣдъ, прочее, вий малодушни. Държайте. Ако и Сатана да шепне, че „лъзове има на пѣтя.“ „Напрѣдъ,“ да бѣде лозинката ни. Бжиятъ ни е казалъ какъ да се срѣщнемъ съ Аполлона и свършено да го поразимъ. „Ей въ всичко това ний прѣпобѣждаваме чрѣзъ Тогова който ни възлюби.“

Ний знаемъ че самиятъ този мечъ е слово-то Божие. Нека вървимъ напрѣдъ съ този мечъ въ ржцѣтъ си — ей той да гори въ ржцѣтъ ни. Непобѣдими тогазъ ще бѣдемъ ний. Боятъ може да се усили, Съединенитѣ сили може да се видятъ многочисленно голѣми. Никога нѣма причина да се боимъ. Много пѣти прѣди да се склучи тази година, Аполонъ ще притърпи голѣмо поражение. Радвай се, радвай се, прочее; издигни очитѣ, си, ти, който си обезсърденъ. Прѣзъ всичкитѣ дни и мѣсеци гледай съ пълна вѣра на Господа Исуса Христа, началника на спасението, и нека тази да е твоята пѣсень: „Господъ е крѣпость моя и пѣние мое; Той ми биде спасение. Десницата Господня е възвисена.“

КАКЪ РАСТЕ ЛЮБОВТА.

Любовта расте чрѣзъ даване, а не чрѣзъ приемане. Ний много обичаме онѣзи на които най-много сме помогнали. а не онѣзи които намъ най-много се помогнали. Ний се показваме признателни за услуги сторени намъ, и всѣка услуга се възнаграждава съ обичъ. Когато спечелимъ любовта на другитѣ, тогава за да можемъ най-добрѣ да я запазимъ ще трѣбва да дадемъ случай на такава любовъ да стори нѣщо за насъ. Сърдцето нарастнува чрѣзъ изливание, а не чрѣзъ вливание. Родители и учители, тѣй сжщо и приятели, добрѣ ще сторятъ да помнятъ тая истина.

М. А. Дълчевъ.

На д я,

РУССКА ПОВѢСТЪ ВЪ 1877 ГОД.

Прѣвелъ Т. Константиновъ.

(Продължение).

ГЛАВА 7.

СЪБРАНИЕТО НА ЩУНДИСТИТѢ.

Въ Сжббота вечеръ слѣдъ събитията, разказани въ послѣдната глава, Михаилъ Кулменко, като се научи че урядника или мѣстния полмцейски комисаръ щѣше да отсѣтствува отъ Славо за единъ два дена, рѣши се да събере братията на служба у дома си. Михаилъ нѣмаше нито званецъ нито барабанъ съ който да свика едновѣрцитѣ си заедно, така той отиде отъ кѣща на кѣща до кѣсно прѣзъ нощта, за да извѣсти на своитѣ си людие че Евангелието щѣше да се проповѣдва на идущата сутринъ на шестъ часа, и че нѣмаше нужда да се боятъ, понеже страшния урядникъ го нѣмаше.

И тѣй когато опрѣдѣленото врѣме наста на повече отъ сто челоуѣци, жени и дѣца, включително малолѣтни въ майчинитѣ си ржцѣ, прѣпълниха тритѣ малки стаи на колибата на младия проповѣдникъ. Женитѣ и твърдѣ малкитѣ дѣца намѣрихъ мѣста по нѣкакъвъ начинъ; челоуѣцитѣ стояхъ прави. Виждаше се тамъ искренна, тържественна загриженностъ на всяко лице. Тѣзи мжже и жени бѣха прѣминали прѣзъ огньоветѣ на гонение, и бѣхъ пакъ готови да минатъ прѣзъ тѣхъ неустрашимо.

Ако е имало нѣкога хора които бѣхъ готови да пожертвуватъ всичко — здравие, домъ, блаженство, за една идея, тѣ можѣхъ да се намиратъ по между тия Щундисти въ това село на Украйна. Тѣ не бѣхъ обикновени челоуѣци. Тѣ бѣхъ безкрайно възвисени, по горѣ отъ тѣхнитѣ другари въ всяко качество, което прави единъ добъръ челоуѣкъ и добъръ гражданинъ. Тѣ знаѣхъ кавко значѣше свобода, и що е равенство и братство; нѣ тѣзи думи не се употребявахъ отъ тѣхъ съ безполезното значение на коммуниститѣ, нѣ като че изражавахъ идеи, или по добрѣ като че показвахъ надѣжди които трѣбва да сжществуватъ вътрѣ въ сърдцата на всякой ученикъ Христовъ.

Повечето отъ тѣхъ бѣхъ хора на една книга — Библията. Независимо отъ прѣвходното чудо на нейнитѣ откровения което

бѣше повече за тѣхъ отъ всичкитѣ други нѣща. Тѣ видѣхъ и разбрахъ нейната хубостъ за идея; нейната тикающа сила караше ги на напредъ въ живота имъ; нейнитѣ тайни които тѣ зѣхъ да отгатватъ водѣхъ ги далечъ отъ себе си и отъ тѣхния малкъ сгърченъ свѣтъ къмъ нѣща по натакъ отъ най далечнитѣ хоризонти на свѣтовнитѣ хора. Пѣнието на нейнитѣ (на Библията) псалми и химни пълнѣли ушитѣ имъ, и нейната сладка сериозностъ на языка станала часть отъ собственния имъ языкъ и на-

тѣ ъ страници донасяше великия Богъ и великата награда близо до тѣхъ.

Такива бѣхъ людитѣ прѣдъ които младиятъ Михаилъ Кулменко сега стоѣше. Прѣдъ него имаше една малка масса покрита съ бѣло-снѣжно платно, и на масата бѣше сложено единъ голѣмъ екземпляръ отъ Новия Завѣтъ и една священна пѣсенъ въ рѣкописъ. Задъ него на стѣната висяхъ два текста доста добръ напечатани на дебела книга: „Защото този Богъ е Богъ нашъ въ вѣкъ вѣка; Той ще ни рѣководи дори до смъртъ,“

Прѣкъсване Събранието на Шундиститѣ.

прави ги да говорятъ съ обичната привлекателностъ на староврѣменнитѣ святици и на мъченицитѣ въ врѣмето на Реформацията.

При все това тѣзи нѣща бѣхъ само второстепенни усѣщания съ тѣхъ. Любовта имъ за Библията, великото откровение въ нея за Божията любовъ и правдата на сѣдѣбитѣ Му бѣше видѣлина и пжтеводство за Шундиститѣ; повече отъ видѣлина, може би, понеже тѣ придобихъ едно чувство на истинностъ за тѣзи божественни чудности; повече отъ пжтеводство, понеже изучаванieto на святи-

и „Не отъ праведнитѣ дѣла които сме сторили, ний нѣ по своята си милость той ни спаси.“ Двѣтѣ „наши“ бѣхъ печатени съ червено мастило въ едри букви. Въ средата на стѣната между двата текста висѣше единъ простъ портретъ на Мартина Лутера, и подписа подъ него бѣше „Великъ рабъ Божий.“

„Братия,“ Михаилъ почна нервозно „ако има нѣкой помежду ни тукъ, който мисли че има нѣкое слово да ни прѣдаде, който мисли че Духа Господень е съ него, нека говори. Боя се че не съмъ призванъ да ви го-

вора днесъ. Азъ ви събрахъ като мислѣхъ че е възможно за другъ нѣкой да ръководи събранието — може би Василий Павличъ. Азъ съмъ ималъ свои смущения въ послѣднѣо врѣме, и тѣ висятъ тѣжко надъ мене, и азъ съ радостъ ще зема най смиренното мѣсто тукъ, и ще чакамъ прѣдъ Господа за сила. Ще ни говори ли нѣкой братъ?”

Никой не стана. Василий Павличъ не показва никакъвъ знакъ че бѣше готовъ да говори. Никой не искаше да земе мѣстото на даровития младежъ който стоеше прѣдъ тѣхъ. Тѣ бѣхъ всякога висали на думитъ му. Василий, чловѣкъ доволно горделивъ по своему, бѣше се чулъ да казва че даже малчанието на Михаилъ бѣше по добро отъ неговото говорение.

„Почнѣте, брате,“ каза Василий, „сърдцата ни сж гладни за словото, и молитвитъ ни сж за васъ. Ний всички сме въ мѣхнотни, Богъ да ни е на помощъ, нъ,“ и той посочи текста на стѣната, „Богъ е Богъ нашъ, и нашъ ръководителъ дори до смъртъ. Братъ Михаилъ, Богъ да е съ васъ и слѣдувайте.“ Василий плачеше.

Кулменко който бѣ сѣдналъ, стана пакъ. „Братия и сестри, нека се молимъ.“ Тѣ всички се исправихъ, майкитъ като по напрѣдъ скръстиха ръцѣтъ на дѣцата си. „О Отче святий, който си Богъ нашъ и нашъ ръководителъ, бѣди милостивъ къмъ насъ. О Исусе Назорянине, чийто животъ бѣ подобенъ на нашия, само не толкова сносенъ съ нашия, чийто приятели бѣхъ отъ между нищожни и сиромаситъ, бѣди милостивъ къмъ насъ. Душе Святий, Утѣшителю, който си обѣщанъ отъ Исуса, бѣди милостивъ къмъ насъ. Не както ний искаме, нъ както Ти искашъ, О Отче. Господи, помѣни братията, Господи, да дойде царството твое по скоро. Господи, благослови драгата ни земя и нашия възлюбенъ Царъ, на чието добро-сърдечие ний длѣжимъ толкова много. И дано той да е отецъ на своя народъ, и дано да приеме отъ богатитъ дарби въ твоео съкровище на благодать.“

Такъво едно сърдечно Аминъ послѣдува тая молитва щото Михаилъ виждаше се да става правъ отъ колената си прохладенъ. Страхътъ и нервността които бѣхъ се забѣлѣжвали до сега бѣхъ го оставили. Очитъ му свѣтѣхъ бистро като той произнесе думитъ на една духовна пѣсенъ която самъ си бѣ написалъ, и която почти всичкитъ братия

знаяха изусть. Гласа тоже бѣше собствено неговъ — не бѣше работа на изящно искусство, като не слѣдваше правилата на съразмѣрността и хармонията, нъ една прѣвѣсходна проста и приятна мелодия както многото онѣзи популярни пѣсни на степитъ. И тогава жени-тѣ и дѣцата заловихъ чиноветъ и столоветъ, мжжѣтъ насядахъ на пода, плачущитъ дѣца се умирихъ, двѣ телега и нѣколко кокошки които бѣхъ се заскитали вътрѣ въ врѣме на пѣянието испадихъ се, и Михаилъ стана да проповѣдува.

„Драги братия,“ той почна, „ви всички знаете дѣ намирамъ думитъ, ‘И като се свечери, когато залѣзе слънцето, доведохъ му всичкитъ които бѣхъ злѣ, и той тури ръцѣ на всякой единъ отъ тѣхъ и ги исцѣли’. Ще прочетъ цѣлата глава за да я чуятъ дѣцата.“

Михаилъ прочете цѣлата оная чудна глава и затвори книгата за да почне словото си. Нъ Василий Павличъ внезапно скокна на нозѣтъ си. Очитъ му бѣхъ се захласнали моментално къмъ прозореца п лицето му бѣ ставало възхитено и накичено съ усмивки. „Братия и сестри,“ извика той, като се отпави къмъ прозореца, и като доближи лицето си близо до стѣклото, „ако това не е Паничъ Сергей който слиза по хълма отъ къщата. Той е въ униформата си, той изглежда хубаво, великото красно момче! Неговото лице е като слънцето за мене. Боже, благослови го! Отворѣте вратата. Той иде тукъ. Михаиле, идѣте и срѣшнѣте го. Ти-чайте!“

Събранието се хвърли изеднѣжъ въ едно състояние на свободна радостъ. Дѣцата уловихъ духа на радостъ и плескахъ ръцѣтъ си. Тѣ всички знаяхъ или бѣхъ чули за Сергия. Михаилъ бѣше се затекълъ на горѣ по хълма да го срѣщне, и старата му майка бѣ побѣгнала въ кухнята да заври самовара за чай, и около вратата се натрупахъ множество селяни като чакахъ за дохожданието на младия господаръ, когото всички обичахъ тѣй любезно. За дълго врѣме той бѣше отсъствувалъ отъ Славо, сега като той е пакъ по между имъ тѣ търсѣхъ да му покажатъ колко имъ бѣше той драгъ.

„Малкий Паничъ, вий правите сърдцето ми да се радува! Малкий брате, вий правите очитъ ми да играятъ!“ „Сергий не бѣше тѣй малкъ. Той бѣ великанъ, силенъ чловѣкъ съ широки плещи и ходѣнието му и носанието му бѣ като на рицаръ въ славата си. Нъ

селянитѣ го наричяхъ „малкий“ защото го любѣхъ, и защото го бѣхъ галили когато бѣше дѣте. И сега когато той се исправи въ срѣдата на Михайловата стая по високъ съ глава и плещи отъ кой да е отъ тѣхъ, единъ похващаше мундирия му и другъ гладѣше грѣба му а пакъ момчетата испитвахъ жълтитѣ му копчета, като глѣдахъ съ очудване на голѣмата му паника която висѣше на страната му и махмузитѣ които тракахъ когато си движеше нозѣтѣ.

„Съжалявамъ, приятели, ако съмъ прѣкъсвалъ службата,“ почна Сергей, „нѣ азъ пристигнахъ тукъ снощи отъ Петербургъ съ чича и брата си, и като гледахъ отъ прозореца си тази сутринъ, видѣхъ че всички вървятъ къмъ Михаила. Познахъ че имаше събрание, и дойдохъ да ви видя всички заедно.“

„Всички се радваме да ви видимъ, Паничъ,“ каза Михаилъ, „азъ токо що почнувахъ словото, когато Василий Павличъ ви забѣлѣжи че идите по хълма. Не щѣте ли вий да кажете нѣщо вмѣсто мене? Ний всички помнимъ послѣдния пѣтъ когато бѣхте тукъ, когато четохте онѣзи Псалми, и зарадвахте сърдцата ни като сѣдѣхме при рѣкитѣ Вавилонски. Нѣма ли да ни поговорите нѣколко малки думици, Паничка?“

„Не сега, братия — не сега.“ Лицето на Сергия стана сериозно. „Азъ имамъ страшни новини за васъ. Война има провъзгласена!“

„Война!“ извикахъ селянитѣ единогласно. „Война! що е за война? Защо е? Противъ кого е?“

„Друга война?“ изговори единъ старецъ отъ жѣгла. „Зная войната какво нѣщо е. Азъ бѣхъ въ Кримската война. Пакъ съ Англичанитѣ и Французитѣ ли е?“

„Не,“ отговори Сергей, „съ Турцитѣ.“ Азъ самъ си не зная за това, нѣ чухъ че хората говорѣхъ въ Петербургъ, четохъ нѣщо върхъ това въ вѣстницитѣ. Види се че Турцитѣ сж употрѣбавали Християнскитѣ си подданници твърдѣ злѣ. Нѣкои нѣща които чухъ, едвамъ могъ да ги вървамъ. Тѣ сж тъй ужасни; жени и дѣца сж били заклани и мѣчени; бѣднитѣ Български селяни на колъ побити —.“

„На колъ побити — какво е то?“ попита едно младо момиче отъ помежду множеството.

„Охъ, не ме питайте, сестро, то е потре-

сително. Села сж били изгорени, и клѣтитѣ Българи, като сж бѣгали отъ пламъцитѣ на колибитѣ, сж били застрѣлявани отъ Баши Бозуцитѣ, или сж се убивали съ удари по главитѣ отъ Турската полиция. Нещастнитѣ Християни се страхуватъ за живота си, и слушамъ че не имъ се позволява да се покланятъ Богу въ миръ.“

„Защо не?“ попита едно момче, което бѣ слушало съ усърдно внимание, „да не сж Щундисти?“

Това бѣше едно неловко питанне, но Сергий си прѣмълча.

„Не, гълъбче, нѣ тѣ иматъ пълно право да се покланятъ както мислятъ за добръ, ако и управителитѣ на страната да сж отъ друга вѣра. Турцитѣ сж Мухамеданци.“

„Тогава и ний имаме истото право,“ каза момчето съ почервенѣли бузи. „Защо не ни се позволява да се покланяме Богу както мислимъ за добръ? Нашитѣ управители не сж Мухамеданци.“

„Момче, момче, не бивайте тъй припрѣно,“ прѣсече думата гласътъ на майка му „тѣзи нѣща вий не ги разбирате.“

„М. Паничъ ще отиде ли на войната?“ попита Василий Павличъ. „Ще има ли и той участие въ тази война за свобода? Ако Паничъ отиде и азъ ще отида.“ Василий бѣше старъ чловѣкъ и всѣкой се засмѣ на усърдието и въсхищението му.

„Да,“ отговори Сергей, „моя полкъ има заповѣдъ да трѣгне за границата, и ний дойдохме тукъ за малко дни додѣ се събержтъ чловѣцитѣ. Ний ще се съединимъ съ тѣхъ въ Кневъ въ день два.“

„Кажѣте ни какъ се провъзгласи войната?“ прѣсече тихия гласъ на проповѣдника.

„Добръ, Господаря на Императора труда се съ всички възможни срѣдства да придобие правда и милость за Българитѣ, и за другитѣ Християни подъ Турското управление, нѣ всичко бѣше безполезно. Работата излѣзе по злѣ вмѣсто по добръ. Цѣла Руссия зе да разисква, и се распали до лудость отъ гнѣвъ, че хора отъ сжщата вѣра съ тѣхъ щѣхъ да се употрѣбаватъ тъй нечестиво отъ Мухамеданцитѣ.“

Момчето искаше да говори пакъ, нѣ се въспре отъ майка си. Всякой знаеше обаче какво то щѣше да каже, и никой нѣмаше готовъ отговоръ.

„И така Господаря ни Императора, Боже благослови го, бѣ повдигнатъ да прогласи

война противъ Турцитѣ, и всякой въ Петербургъ и Москва и въ градоветѣ е радостенъ до полуда. Азъ не мисля че мнозина отъ селянитѣ знаятъ още, ако и да тѣ ще трѣба да се биятъ а не гржданитѣ. Но пакъ тая война ще е славна, ако нѣкогашъ война е бивала славна, и азъ за единъ моля се Богъ да благослови Царя, и Богъ да благослови войскитѣ на Царя.“

„Боже благослови го!“ измжмрахъ Щундиститѣ единогласно съ сълзи на очитѣ си.

Това бѣше потресителна новина за селянитѣ, една свѣткавица отъ синьото небе. Тѣ мразехъ войната като противно нѣщо на Христовитѣ учения. Тѣ вѣрвахъ че народитѣ трѣба и могатъ да разрѣшатъ спороветѣ си безъ да се отнасятъ до меча да рѣши сѣдбата. Тѣ още знаехъ какво значеше войната за сами тѣхъ съ загуби и окаянство. Нѣкои отъ младежитѣ ще се зачислятъ въ полковетѣ които сж подъ заповѣдь да трѣгнатъ за границата; нѣкои отъ тѣхъ възможно е ще умрѣтъ съ окайна смъртъ; и старитѣ у дома ще ги жалѣятъ съ години, и никога нѣмаше да мислятъ че имаше нѣкаква слава въ смъртъта имъ, която да ги възнагради за загубитѣ имъ; нивитѣ не ще бждатъ разработени както трѣба да сж; ще има грижа и безпокойствие между хората; и ще има нечестиви и отмѣстителни чувства всякога развити отъ народитѣ които сж въ война. Тѣзи бѣхъ проститѣ размисления които занимавахъ умоветѣ имъ, и за които тѣ говорѣхъ заедно.

На Михаила майка му дойде съ самовара когато Сергій си излизаше, нъ не можѣ да го убѣди да постои и да земе една чаша чай, така малкото събрание вмѣсто да покани Михаила да почне прѣкъснатото си слово, стояхъ въ групи, нѣкои съ чаша чай въ едната рѣка и една бучка захаръ въ другата. Тѣ разисквахъ войната, като се усѣщахъ загрижени и прѣоскърбени.

Тѣ бѣхъ дошли до заключение че войната можаше почти да се нарече една праведна война, и че тѣ ще сж въ правото да сторятъ съ простота сърдечна всичко което могатъ въ защита на Християнскитѣ имъ братия въ България, когато едно силно хлопание на вратата ги стресна. То бѣше така внезапно и неочидано щото една жена извика отъ страхъ.

„Кой е тамъ?“ настояваше Михаилъ.

„Урядника. Отворѣте въ името на Импера-

тора; какво е това събрание въ това врѣме на суринѣта? Отворѣте, казвамъ!“

Михаилъ отвори вратата и единъ грубъ и подутъ чловѣкъ, който явно бѣ пилъ до незнание, увлече се вътрѣ, послѣдванъ отъ старшината, или селския кметъ.

Така вий мислѣхте че съмъ отишелъ, така ли? Азъ се завърнахъ, вий видите, тъкмо на врѣме. Пакъ моление въ часове запрѣтени отъ закона, и въ кѣщи за които нѣмате позволително (лицензия.) Това е почитание Бога и Царя, ехъ? Ха, ха! На това.“ Той удари Михаила единъ силенъ ударъ между очитѣ и младия чловѣкъ залита се назадъ на стѣната. „На това, и това,“ и той удари на около съ тоятъ си мѣжне, жени и дѣца. Михайловата стара майка прие единъ ударъ по слѣпитѣ очи; едно малко момиче прѣтърпѣ голѣма повреда въ крака си, като се ритна отъ кмета.

Уплашенитѣ селяни спуснахъ се въ бъркотията вѣнъ съ плачъ завладани отъ ужасъ, дѣца и родителитѣ имъ като падахъ едни върхъ други въ тѣсната врата. Двата грубияни почнахъ тогава да хвърлятъ скамейки, столове и чаши вѣнъ отъ прозореца и вратата — Михаилъ и майка му напразно имъ се молѣхъ да спрѣтъ. Когато бѣхъ доволно удовлетворили отмѣщението на хората които бѣхъ дързнали да се събиратъ заедно, да се покланятъ Богу по начинъ неустановенъ отъ закона, тѣзи двама изпълнителни чиновници извлѣкохъ се вѣнъ отъ кѣщи, като се смѣхъ високо за джюмбюша който искарахъ и за въспоминанието на уплашенитѣ лица на Щундиститѣ.

Когато си отидохъ тѣ, Михаилъ и майка му събрахъ счупеннитѣ мебели и нѣщата, и търпеливо се мѣчихъ да наредятъ кѣщата пакъ. „Това е четвъртия пътъ,“ испѣшка старата жена и покри лицето си съ прѣстилка. Михаилъ гледаше като си отивахъ служителитѣ на закона.

ГЛАВА VII.

СЕРГИЙ СЕ ПРОЩАВА.

Сутринѣта слѣдъ приеманието Графиня Олга Навроцка стана уморена и нерасположена.

Но никакъ не бѣше това пѣрвъ пътъ че тя бѣше тѣй прострена отъ уморяване. Възможно е щото вмѣсто да е толкова уморяване, бѣше повече незадоволство отъ окрѣ-

женията които я смуцавахъ, нѣ тя мразеше да сѣди да намѣри какво бѣше то. Тя мразеше себеиспитание, понеже се боеше че въ нейния случай то щѣше да открие единъ празденъ животъ, и че ако бѣше откровенна съ себе си, щѣше да я направи само по окаянна. Тя знаеше че бѣше робъ на окръженията си, на свързанитѣ прѣпятствия, и тѣхнитѣ начини на живѣяние и мислѣние, и съ всичкия нейнъ безсумнѣнъ куражъ и мѣдростъ боеше се да се развали съ тѣхъ, което щѣше да я направи прѣдмѣтъ да се говори за нея и да я прѣтълкуватъ, или да донесе върхъ нея присмѣха отъ свѣта въ който тя живѣеше.

„Ако само да имахъ сила да се възкача по горѣ надъ всичко това?“ тя въздъхна въ себе си въ оназъ сутринъ на Априлий. „Ако да имахъ нѣкого на когото да мога да си отворя сърдцето, и да му кажа колко е праздно, и колко искрено желая да го напълня съ нѣкои велики съчувствия, нѣкоя велика любовъ, нѣкои велики работи които да ме освободатъ отъ и да ме отнесатъ далечъ отъ мене си!“

Тя отиде на книгохранилището си и извади една книга върху живота на Св. Катерина отъ Сиена на Френски и друга една на Английски върху живота на Св. Франциска отъ Ассизи, и прѣматаше страницитѣ и си клатеше главата.

„Това не е което искамъ,“ рече въ себе си „това е всичко срѣдневѣковно и отъ дългото минало — охъ, толкова далеко! Петербургъ какъ ще се задоволи съ това? Никакъ не ще. Нуждитѣ на чловѣцитѣ сѣ толкова много и размѣсени въ тия дни.“

Нѣ тя продължаваше да чете и стана заинтересувана въ простия животъ на Италианскитѣ селянки, въ подробноститѣ на Св. Катеринина домашенъ животъ, въ тѣзи много прости желания за които Петербургъ знаеше малко и се грижеше още по малко. И тогава се породил едно неизразимо желание да се отгърве отъ развлеченията на града отъ глупости и моди и вситѣ безполезности на миналия ъ животъ, едно желание да води единъ естественъ животъ далечъ между проститѣ хора на степитѣ, чиито сърдца още бѣхъ мѣки, чиито язици още бѣхъ истиннолюбиви, чиито очи често се въздигахъ надъ земята и земнитѣ нѣща, чийто животъ, не вреди колко груби начинитѣ му и колко умацани условията му може да се виждатъ на

свѣтолюбивия, пакъ въ нейнитѣ очи носеше (селския живота) росни капки и свѣтлостъ които слънцето освѣтляваше на врѣмена.

„Ахъ, посвѣтителната сила на естеството!“ мислѣше тя, „дано се считамъ достойна да позная.“

Графинята бѣше жена която можеше бързо да дохожда до умственни заключения когато искаше. Тя рѣши да напусне Петербургъ колкото е възможно по-скоро, и рѣшението си направи безъ никакви вътрѣшни болки. Наистина едно велико усѣщание на улеснение я облада като че нѣкой тѣжъкъ товаръ бѣ се дигналъ отъ сърдцето ъ. Имаше единъ великъ балъ да се държи въ зимния Палатъ който за дълго врѣме бѣше се очаквалъ, приемание въ една отъ Великитѣ Дукини, единъ банкетъ въ едно отъ посолствата, всичкитѣ отъ които тя бѣ или наредила или бѣ се обѣщала да присѣдствува на тѣхъ, нѣ тя безъ послѣдователностъ захвърли всичкитѣ на страна, и само мислѣше за Красная Балка, великия чифликъ близо до Киевъ дѣто имаше хубави градини и дървеса за плодове и стотина селски колиби пълни съ хора които тя щѣше да се старае да люби съ всичкото си сърдце.

Красная Балка, тя си мислѣше, само едно кѣсо возение отъ Киевъ и не бѣше половина отъ това расстояние отъ Славо. Тя размислава довольно за святия градъ, и чудеше се да ли не трѣбваше да посѣти нѣкои отъ святитѣ останки прѣди да се настани въ Красная Балка. Тя рѣши да стори това, и почувсвува скърбъ че сърдцето ъ до сега бѣ съвсѣмъ испѣдило всички мисли за святи нѣща. И когато размисли за нейното близосѣдство съ Славо то бѣше съ едно чудно неопрѣдѣлено чувство на сърдцето ъ. Тя бѣ ходила въ селото на Алексинъ нѣколко пѣти понапрѣдъ, и познаваше нѣкои отъ селянкитѣ тамъ — Михайлъ Кулменко между другитѣ. Тя се интересваше въ Щундиститѣ и тя бѣ довольно бърза да забѣлжи естествената и моралната разлика между тѣхъ и другитѣ селяни. Часть отъ сегашния ъ планъ бѣше въ бѣдѣщето да обърне повече внимание къмъ тѣхъ. Нѣ имаше друго нѣщо което я подбуждаше. Владимиръ и Сергей вѣроятно ще бѣдѣтъ тамъ по нѣкогашъ, и тѣ щѣхъ да дойдатъ въ Красная Балка да я видятъ. Тя бѣ любопитна да наблюдава Владимира, и да забѣлжи ако има нѣкое подобреніе въ расположението и поведение

то му. При това, тя чувствуваше нѣщо повече отъ единъ интересъ въ силния характеръ на Сергия, и искаше да го види между неговитѣ хора, защото тя знаеше че той ги любеше, и бѣше се рѣшилъ да дохожда по често по между имъ.

То бѣше когато тя отиде на идущия день да каже сбогомъ на Полковникъ и Г-жа Пѣвцовъ, че Графинята за първъ пътъ чу че се обявила война противъ Турция, и че драгунитѣ щѣхъ да отидатъ на границата, между тѣхъ и полка на Алекинитѣ. Графинята бързо се залови отъ прихватката и въсхищенията ѝ за Царя и дѣлото (каузата) което той бѣ усвоилъ, незнаяхъ граници.

„Колко благородно, колко добро за него!“ мислѣше тя. Русия ще покаже на Европа на дѣло и наистина че тя имаше благородствието на едновѣрцитѣ си на сърдце и че не е самолюбие и хитро измислени планове за себеувеличение които я движатъ въ това прѣдприятие. Тя бѣше много народна, и вѣрваше въ своята страна и нейната бѣдѣщностъ. Новината за проглашението на войната ускори тръгнуванието ѝ. Тя не можеше да търпи да стои въ града и въ сѣщото врѣме да види загриженитѣ плачуци жени и тръгнуванието на офицери, така тя прибърза за Киевъ, като имаше намѣрение да се моли за всички тѣхъ.

Какво едно мѣсто на почивка тя намѣри да е Красная Балка. То бѣше единъ чифликъ който ѝ бѣ оставенъ отъ съпруга ѝ — неговото благоприятно лѣтно мѣсто на отегляние върхъ което той бѣ изживилъ голѣмо богатство и доста вкусъ въ уреждането му.

Слѣдъ нѣколко сутрини слѣдъ пристиганieto ѝ тя излѣзе вѣнъ за първъ пътъ. Всячко бѣше прѣсно, и цвѣнало и зелено, и тя позволи движенията породени чрѣзъ съвършенната тишина на гледката (сцената) да паднатъ въ душата ѝ. Имаше дълги редове отъ добри дървета, и широки пространни зелени морави, и една Английска градина съ стари стѣни отъ кафениени тухли на около ѝ, които подържахъ стари дървеса окичени съ цвѣтъ. Въ градината се влизахе прѣзъ малки желѣзни вратца, които бѣхъ рѣждасали, и скърцахъ на резетата, нѣ тѣ бѣхъ хубави, и Графинята знаеше това.

Тя се затича къмъ езерото и погледна на величественитѣ лебеди които се носяхъ по него, и тя застана прѣдъ вѣтхия мермеренъ

слѣнцепоказалецъ, като сравняваше неговитѣ показания съ часовника си. Тя се насмѣя на мраморнитѣ нимфи, които бѣхъ покрити съ мѣхъ и бѣхъ прѣснати тукъ тамъ въ градината; Тя се поразговори съ градинаритѣ които работѣхъ.

Красная Балка изглеждаше нѣкакъ си нова за нея тази сутринъ; тя не бѣше я считала половинъ толкова интересна понапрѣдъ, и сърдцето ѝ играше както сърдцето на едно дѣте играе, когато опита нѣкое дълго-ожидано блаженство, и едвамъ може да вѣрва че е истинско.

Ахъ, не бѣше съвсѣмъ Английската градина и цвѣта на ябълкитѣ, нито езерото съ горделивитѣ лебеди, които изпълнихъ сърдцето на Графинята съ толкова удоволствие и радостъ въ живота ѝ. Може би тѣзи сладки и богатни нѣща спомогнахъ до голѣма степенъ въ това, нѣ имаше нѣщо друго което имаше по-голѣмо участие. Единъ мракъ който не щѣше да се дигне бѣше нападналъ върхъ нея, щомъ пристигна въ Красная Балка, и ето той се дигна най-послѣ, и чрѣзъ такива незначителни срѣдства, щото тя зе да се смѣе въ себе си, като мислѣше за това. Това бѣше едно малко писамце въ джоба ѝ което тя бѣ приела на прѣдидущата нощъ което бѣ прогонило мрака ѝ, бѣше я подбудило къмъ животъ и дѣятелностъ и което пълнѣше сърдцето ѝ съ чувства които още бѣхъ неизслѣдими, и чието съществувание бѣше невъобарзимо. Въ самата бѣлѣжка (писмо) нѣмаше много нѣщо. То четѣше: —

„Драга Графино, — Когато дойдохъ укъщата ви въ Петербургъ да ви кажа сбогомъ, казахъ ми се че сте отишли въ Красная Балка. Моля ви не дѣйте го счита за натурничество ако дойда утрѣ сутринята. Володий и азъ пристигнахме въ Славо снощи съ чича.

Вашъ, Сергей Алекинъ.

П. П. Володий азъ тръгнуваме за границата на другий день.“

Да, тя ще се радува да види Сергия — неговитѣ откровенни приятни черти всякога я ползувахъ. При това, тя знаеше че подъ една нѣкаква си небрѣжливостъ и лѣнива вѣнпностъ той притѣжаваше качества на сърдце и умъ, които сж толкова редки колкото сж и цѣни. Тя бѣ запозната повече съ Владимира отъ колкото съ брата му. Тя го срѣщнала всѣкадѣ въ вечернитѣ събрания, и въ положението на ума ѝ въ тѣзи вечеринки тя го

намѣрваше занимателенъ съ умния и хитрия разговоръ и съ неговитѣ остри сѣждения за челоуѣцитѣ и тѣхнитѣ слабости. Тя рѣдко намираще Сергия въ такъво расположе- ние и такива мѣста. Той мразѣше балове и вечеринки, и никакъ нещѣше да се научи да танцува. Той имаше една идея че той е съвсѣмъ глупавъ и развлѣченъ когато стѣ- паше криволичанията на пѣкой извитъ котилъонъ — хоро. Той мразѣше отъ сърдце иде- итѣ и идеалитѣ на обществото, и когато ис- каше развлечение или удоволствие той го намираще въ дългитѣ расходи въ градини- тѣ или вънъ отъ града, въ една часова усърд- на работа на менгемето си, нежели да е въ го- рѣщата стая на бала по срѣдъ нощъ по срѣдъ грѣшния разговоръ на грѣшнитѣ хо- ра които той намираще тамъ.

Между многото челоуѣци които Сергей поз- наваше въ Петербургъ, имаше само едно лице къмъ което той се привличаше, и която, той вѣрваше навѣрно, бѣше по-добра отъ всич- ко съ което тя бѣ окружена. Той често мис- лѣше за нея и всякога съ распалено сърд- це. По нѣкогашъ едно чувство подобно на съжалѣние за нея го хващаше, и той иска- ше щото да можеше да си позволи съ нея да ѝ внуши че имаше по велики възгледи на челоуѣческия животъ и поведение които тя можеше изеднѣжъ и лесно да достигне, и че тя щѣше да бѣде едно много по-свѣт- ло сѣщество, ако търсѣше да ги постигне отъ колкото да се върти въ вихрушката на модата на поробени хора които я забикаля- хъ. Въ Сергей никога не доби такъва дър- зость въ своето отношение къмъ красивата Графиня, и като почувствува че той не мо- жеше или не смѣше да ѝ се бърка съ жи- вота ѝ, който той мислѣше тя бѣ начартала за себе си, той странѣше отъ нейния кружокъ, съ рискъ че можеше да се мисли че той бѣ- ше лишенъ отъ образованна учтивость. Въ добавокъ имаше единъ видъ гордостъ, лѣж- лива гордостъ ако обичате, която го отда- лчаваше отъ Графинята. Той бѣше бѣденъ; стария генералъ му дотавяше оскудни срѣдст- ва за да може Владимиръ да има изобилно. Той знаеше че огромното богатство на Гра- финята бѣше, може би, по-голѣмо искушение за множеството челоуѣци които я обикаляхъ отъ колкото нейната тънка хубость и прѣ- въсходнитѣ качества на сърдцето и ума съ които тя бѣ безсумнѣнно надарена.

„Ахъ, ако само тя да бѣше сиромашка ка-

то мене,“ мисляше младия солдатинъ, „още по- добро ако бѣше и отъ мене по-сиромашка!“

Той нито еднѣжъ не пожела да е богатъ като нея. Когато отиде той на великия па- латъ въ Киевския Площадъ за да каже сбо- гомъ, и чу че тя заминала за Красная Бал- ка, той се почувствова успокоенъ. Той мразѣше града и градския животъ, и вѣрваше че Олга Навроцка въ селото и между нейнитѣ селяни щѣше да има благоврѣмие да храни порастнованието на великитѣ сили за добро които града само ги правеше да мършеятъ или да болѣдуватъ. Той ще я види на село, той си мислѣше, и прѣди да се е простилъ съ нея, може би за всегда — защото кой можеше да прѣдскаже за щастieto на вой- ната — той ще се потруди да ѝ внуши нѣ- коя по висока идея прѣдъ нея отъ колкото тѣзи ниски амбиции (честолюбия) и праздни бѣзплодности които бѣхъ ѝ се натрапили до толкова въ Петербургъ.

Пъленъ съ такива мисли той приближи сложено покрай дългия бувардъ отъ букови дървеса въ Красная Балка на къщата. Единъ или два селяни, които той срѣщна, свалихъ шапкитѣ си и поклонихъ се долу, като ми- нуваше той. Той имъ даде нѣколко насър- дчителни думи, и неговото поканване да си турятъ шапкитѣ безсумнѣнно породило очудва- ние въ умоветѣ имъ. Той погледна за дълго врѣме на ниската къща за расходка на края на пътеката. То бѣше едно хубаво старо мѣсто. Високи брѣстови и букови дървеса токо що се раззеленявахъ и покривахъ къщата отъ задъ; на дѣсно лѣжеше Английската градина и мѣс- тата за расходка, на лѣво моравата лѣжѣше polegato къмъ искусствено езеро дѣто плу- вахъ лебедитѣ. Отъ двѣтѣ му страни огое- ни добичета лѣжахъ въ изобилната трѣва, като лѣниво си прѣживахъ, и блѣненето на агънцата се донасяше отъ стадото отъ да- лечната ливада. Сергей, ако и да естество- то му бѣше простодушно, той имаше бързо- то око на схващанне живописното, и когато видѣ фигурата наедно момиче облѣчено въ ед- на дрѣха съ свѣтла краска че идѣше прѣзъ ис- кустно изработената желѣзна вратичка, като носѣше едно дълго клонче отъ цвѣтя на абъл- ковитѣ дървеса вжтрѣ въ градината които рас- пуцахъ клонъветѣ си отчасти прѣзъ отворе- нитѣ вратца, нѣщо го подвижи както никога не бѣше се подвижилъ.

Той скокна отъ коня и тѣ се срѣщнахъ и уловихъ си ржцетѣ, и нейнитѣ свѣтли очи

гледахъ и се смѣяхъ въ якото свѣтло лице на младия офицеринъ.

„Сергий Алексичъ!“

„Олга Павловна!“

„Азъ съмъ ви очаквала всичката сутрина. Азъ мислѣхъ че вий щѣхте да дойдите по рано. Тукъ е Коля който ще земе коня. Нѣма ли да влѣзете вътрѣ? Вий трѣба да сте уморени слѣдъ толкова дълго язденіе.“

„Никакъ не, Графино, азъ ви увѣрявамъ. Васка исхвърли едно петало когато бѣхми на половинъ пѣтъ, и това пояснява причината за закъснѣването. Азъ не искахъ да го прѣсилвамъ. Ще ви стане ли неудобно ако рекажъ тукъ вънъ, въ това свѣтло слънце е безкрайно по прѣдпочитаемо отъ колкото въ къщи?“

„Мисля че сте прави. Нека отидемъ въ

Сергий се прощава съ Графинята.

градината. Азъ дѣйствително имахъ намѣрение да сторя малко чистение (кастрение) между ябълковитѣ дървеса, когато чухъ тропота на коня ви и дойдохъ да ви срѣцна.“

Така тя се върна пакъ прѣзъ желѣзнитѣ вратца съ ябълковитѣ цвѣта висящи отъ горѣ надъ вратцата, и Сергий си наведе главата ниско и послѣдува я. Тя го доведе на една градинска скамейка въ сѣнката на една висока лоза — арба вита. Той никога не ще забрави какъ благовонието на храбритѣ малки виолети на брѣга подъ краката му усѣща се да прѣодолюва прѣзъ въздуха.

И тогава нѣколко пѣти той се помъчи да

поведе разговора въ единъ пѣтъ който ще му прѣдстави случая който желаеше: нѣ види се като че Графинята бѣше рѣшила да осуети желанието му. Най послѣ, въ отчаяніето си той напусна дипломатическата метода за да дойде до това което той желае да каже.

„Графино,“ прѣсѣче той, „азъ не мога да река сбогомъ. Ний тръгнуваме утрѣ, Валодий и азъ. Полкътъ ще се сформира въ Кипшеневъ въ една седмица врѣме отъ днесъ. Олга Павловна,“ — гласътъ на Сергий разтрепера се малко — „не помнѣте противъ мене кои да сж отъ грубоститѣ ми. Увѣренъ съмъ че вий трѣба да сте ме считали за неблагоприятенъ, когато тѣй постоянно се отказъхъ отъ всичкитѣ ви благи покани които ми пратихте прѣзъ зимата.“

„На истина азъ не ви считамъ за такъвъ. Вий употребихте врѣмето си за много полезни цѣли. Да не говоримъ вече за Петербургъ, азъ го мразя.“

„Добрѣ, Графино, освѣнъ това страшно измѣнително ‘Сбогомъ’, азъ имамъ само една дума повече, и тогава ще си отида. Азъ трѣба да отида изеднѣжъ. Бждѣте една добра, храбра жена . . .“

Главата на Олга Навроцка клюмна долу и се обърна на страна, като че глѣда на далечъ, и очитѣ ѝ се насълзихъ.

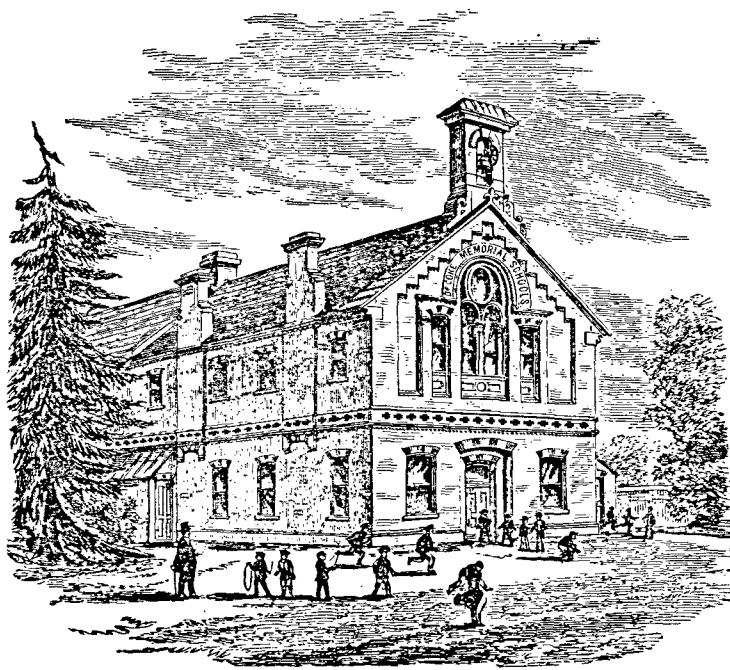
„Вий сте добра и храбра. Азъ зная това, Графино, нѣ хората се толкова нуждаятъ отъ помощта ви, и азъ искамъ да имъ помагате. Една дума отъ васъ и тѣ сж ваши раби за добро или за зло. Не дѣйте, моля ви, прахосва зелената ви младостъ и великитѣ си сили въ развлеченията на общественния животъ. Има много да се върши. Да, усѣщамъ че ви досаждамъ, нѣ не мога да се въздържа. Графино, Графино, помните ли за какво трѣбва да живѣемъ. — за сиромашитѣ, скромнитѣ, прѣнебрѣгнатитѣ, съкрушеннитѣ сърдцемъ? Богъ да ви благослови Олга, Богъ да ви благослови, мислѣте за мене понѣкогашъ.“

Той се исправи и улови ржката която почиваше на скамейката до него, и я цѣлува и тогава я цѣлува пакъ и пакъ. Той се обърна и вървѣше прѣзъ пѣтеката на вънъ подъ цвѣта на ябълкитѣ и дойде при Коля който развождаше коня му. Като се въскачи, той отпѣтува къмъ дома прѣзъ слънцегорѣянитѣ степи.

Олга извика слѣдъ него, нѣ той не я чу. Тя извика, „Охъ, Сергий, стой и помагай ми!“

ЕПИСКОПЪ Т. КОКЪ.

Тома Кокъ, докторъ по Богословието, чийто портретъ даваме тукъ, билъ първиятъ епископъ на Методистката Епископална Църква. Той се родилъ въ Бреконъ, Уейлсъ, на 9-й Септемврий, 1747 год., свършилъ богословския курсъ въ Оксфордския Универ-

Д-ръ Кокъ и Паметниятъ Училища въ Бреконъ.

ситетъ, и слѣдъ това станалъ священнослужителъ на Южно-Петертонската енория, Сомерсетширъ. Когато билъ тамъ той падналъ подъ влиянието на Методизма, и прѣголѣмата вѣрностъ и усърдие на неговото священнослужителство възбудили толковъ много съпротивление, щото той напусналъ мѣстото и се съединилъ съ Г-на Уесли, ко-

мута той бѣ равенъ, ако не го и надминѣ въ пѣтующи священнослужителски трудове. Въ 1784 год. Уесли го посвѣтилъ епископъ за Методиститѣ въ Америка, и въ сѣщата година Епископъ Кокъ прѣдсѣдателствувалъ при организиранieto на Методистката Епископална Църква въ гр. Балтиморъ, Америка, и посвѣтилъ Франциска Авбъри Епископъ.

Ако изключимъ нѣкои мѣстни посѣщения въ Американски поселения, то Кокъ е билъ първиятъ Протестантски епископъ въ Америка. За много години той посѣщавалъ Ирландия годишно и прѣдсѣдателствувалъ на Конференцията ѝ. Той билъ нѣколко пѣти прѣдсѣдателъ на Английската Конференция; той пѣтувалъ изъ Англия, Шотландия Уейлсъ и Америка прѣзъ дългия си животъ. Той билъ специално „Чуждестранниятъ священнослужителъ“ на Методизма. Растѣтъ му билъ малѣкъ, гласътъ му женски; но душата му тѣй широка както коя да е друга душа що е живѣла въ челоуѣческо тѣло. Ако и да станалъ най-първиятъ епископъ на Методизма въ Съединенитѣ Дѣржави той не намѣрилъ доволно мѣсто за своята енергия въ една епархия, която се простирала по цѣлата Американска република. Той постоянно земалъ нови мѣрки за распространение на Евангелието. Неговитѣ планове, ако да е билъ челоуѣкъ съ обикновенни способности щѣхъ да дадѣтъ поводъ да го нарежѣтъ фанатикъ; но той билъ отъ онѣзи редки духове, чинто най-голѣми планове и мисли сѣ законниятъ продуктъ на тѣхнитѣ енергии. Той кръстосалъ Атлантическия Океанъ осемдесетъ пѣти на свои разноски. До края на живота си той е управлявалъ Методисткитѣ мисии по цѣлия свѣтъ. Той основалъ мисиитѣ между Негритѣ въ Западнитѣ Инди, които сѣ упражнили важни влияния врѣхъ историята на онѣзи острови. Тѣ съдър-

жали 17.000 членове въ врѣме на неговата смъртъ. Той не само посѣщавалъ своитѣ мисии, но иждивилъ почти всичкото си бащино наслѣдство за поддържанието имъ; той проповѣдвалъ за тѣхъ и просилъ пари за тѣхъ отъ врата на врата. Мисионерскиятъ духъ билъ у него „като горящъ огнь затворенъ въ коститѣ му,“ а прѣзъ живота му

не се счело за нужно да се организира мисионерско общество между Уеслеянциѣтъ, защото въ собственната си личностъ тѣй е прѣдставлявалъ великото мисионерско дѣло. Когато билъ ветеранъ на почти седемдесетъ години, той се прѣдставилъ прѣдъ Уеслеянската Конференция като мисионеринъ за Источнитѣ Инди. Конференцията възразила по причина на голѣмитѣ разноси; Епископъ Кокъ прѣдложилъ самъ да плати разноситѣ, една сума отъ 150,000 лева, и тѣй наддѣлалъ надъ всички възражения и отплувалъ съ малка дружина работници. Той умрѣлъ на кораба въ 1814 год. и билъ погребенъ въ морето; но прѣдприятието успѣло, и резултатъ отъ това прѣдприятие сѣ Уеслеянскитѣ Мисии въ Источнитѣ Инди. Твърдѣ справедливо се е казало, че освѣтъ Уесли, никой чловѣкъ не е билъ нѣкога свързанъ съ Методисткото тѣло, който е спомогналъ повече отъ Епископа Кокъ за распространение благословенията на Християнството.

НЕДѢЛНИ УРОЦИ.

Коммисията по Международнитѣ Недѣлно-Училищни Уроци наскоро е закрила послѣдното си засѣданіе и слѣдующето е обнародвано като резултатъ на дългитѣ нмъ разискания: „За първото полугодіе отъ настоящата година уроцитѣ се взети отъ Евангелието на Лука, а за второто отъ онѣзи части на Вѣтхия Завѣтъ, които говорятъ за живота и царуваніето на Давида и Соломона. Уроцитѣ за 1897 година ще се отнасятъ до ранната Християнска Църква и ще се взематъ отъ такива мѣста на Дѣяніята на Апостолитѣ и Посланията, които говорятъ за нея.“

ОТКРОВЕННА ПРОПОВѢДЪ.

Единъ знаменитъ проповѣдникъ, като почналъ веднѣжъ проповѣдта си къмъ своитѣ слушатели, казалъ:

„Има четири вида гордостъ: гордостъ на знаменита фамилия, гордостъ на богатство, гордостъ на красота и гордостъ умствена. Азъ ще ви говоря само за първитѣ три вида гордостъ, понеже въ четвъртия видъ никой отъ васъ не е виновенъ.“

Прѣвелъ: Б. Н. М.

Религиозни и други Вѣсти.

Нова църква въ Иерусалимъ: — Архиепископъ Апподия е положилъ въ Иерусалимъ първия камѣкъ за въздиганіе изново църквата която императрица Евдокия била заповѣдала да се въздигне на мѣстото, дѣто е билъ убитъ съ камѣние първиятъ мъченикъ Стефанъ.

Прѣди десетъ години Французскитѣ доменикани купили землището, почнали раскопкитѣ и открили старитѣ основания (темели) Прѣзъ тѣзи раскопки били открити и много колони, статуи, мозанци и надписи, които недопущали никакво съмнѣніе за происхождението на зданието. Новата църква ще има формата на старата, и ще се издигне надъ сжщитѣ основания.

— *Библията по свѣти:* — Знайте ли колко Библии сѣ се распространили въ нашия вѣкъ отъ разнитѣ *Протестантски Библейски Общества*? Прѣсметва се че, повече отъ 200 милиона Библии и Нови Завѣти сѣ се распространили. *Великото Британско и Чуждестранно Библейско Общество*, основано въ 1804 год. печата Библията на повече отъ 300 езици и нарѣчия. *Американското Общество* я печата на 242 языка.

— *Евангелието въ Испания:* — Въ тази нещастна страна Евангелието е влѣзло отдавна, отъ първитѣ врѣмена на Реформацията, но гоненията го одушихъ. Прѣзъ 16-тото и 17-тото столѣтия, повече отъ 15,000 погинали отъ инквизицията, и повече отъ 10,000 други били съ други срдства доведени до мълчание. Въ 18-тото столѣтіе и въ първата половина на 19-тото, имало по-голѣма свобода на съвѣстѣта въ Римъ отколкото въ Испания. До м. Априлъ 1856 год. подъ кралица Изабелла II, имало застрѣлавания въ войската подъ прѣдлогъ на военна заповѣдъ но въ сжщностъ за прѣстѣплението, распространяване Словото Божие.

Сега Протестантизмътъ брой въ Испания повече отъ стотина църкви и други молитвенни домове, училища съ 4000 ученици; нѣколко болници, религиозна книжнина, която процвѣтава отъ день на день, и четири петъ евангелски периодически списания.

При все това нѣма въ Испания истинска религиозна свобода; различающитѣ отъ господствующата религия богослужения се търпятъ, стига само да се въздържатъ отъ

всѣко публично заявление. Тѣ трѣбва да се извършватъ, въ отстранени мѣста, затворени, щото пѣнието да не може да се чува отъ главната улица. Въ нѣкои мѣста числото на тѣзи които придружаватъ погребението на мъртвецъ, не може да бѣде по-големо отъ осемъ. Наистина сѣществуватъ и въ Испания граждански бракъ, но Протестантскитѣ работници, които искатъ да избѣгватъ католическия обрядъ за вѣнчаване, биватъ изложени на такива прѣпятствия, щото повечето отстъпватъ и се подчиняватъ на католическия обрядъ.

— *Противъ безправствената книжнина:* — На 6-й миналий Декемврий се държало въ гр. Базелъ, Швейцария, годишното събрание на *Швейцарското Дружество противъ Безправствената Книжнина*. Разисквало се особено по евтинитѣ книги и брошурки които се распространявали и ще се распространяватъ изъ народа. Добръ е да се основе и мѣжду насъ едно дружество което да има за цѣль распространението между народа евтини книжки съ нравствено-религиозно съдържание.

— *За Евреитѣ:* — Въ Персия, Русия, Германия и Австрия, а особено въ Съединитѣ Държави на Америка се забѣлѣжава между Евреитѣ голѣмо движение въ полза на обращение къмъ Християнството. Периодическото списание *Le Reveil d' Israel* (Събужданieto на Израилъ) казва, че „това е духовна пролѣтъ, и лозата почнува да се развива. Друго списание отбѣлѣжава факта, че въ Палестина почнува „да процвѣтѣва като говоримъ и писменъ езикъ Старо-Еврейскиятъ, който до сега се е считалъ за мъртъвъ езикъ.“ Това е очевидно знакъ на врѣмената. Не сме твърдѣ далечъ отъ връщанието у дома на голѣмия Блудний Синъ.

— *За Трансваалъ:* — До като вѣстниците сѣ говорили за тази далечна страна като театръ на една близка война, въ единъ мисионерски вѣстникъ четемъ, че за Трансваалъ сѣ заминали двама нови мисионери, и че се основали нова станция за работа подъ веригата хълмове, наречена *Цумбо*. Богъ да държи далечъ отъ оная страна кървавитѣ и братоубийственни войни, и да ги замѣсти съ духовнитѣ и утѣшителни войни на Евангелието.

— *Християнско освѣщение на Еврейска Синагога:* — Германскитѣ вѣстници разказватъ за прѣдсѣдателя на Трансваалската ре-

публика Крюгера, една любопитна анекдота: Живущитѣ въ Иоханнесбургъ Евреи си построили прѣди нѣколко години нова синагога; тѣ помолили прѣдсѣдателя Крюгера, чиито религиозно убѣждения сѣ добръ познати въ Трансваалъ, да присѣдствува на освѣщението.

Крюгеръ приелъ безъ всѣко двоумение поканата, и на опрѣдѣления день държалъ рѣчь която направила прѣвѣсходно впечатление. За зла честь послѣдното прѣдложение на горѣказаната рѣчь развалила всичко.

Прѣдсѣдателътъ като добръ Християнинъ свършилъ рѣчта съ тѣзи думи: „освѣщавамъ това здание за службата на Отца и Сина и Святаго Духа.“

Въобще се вѣрвало че тѣзи думи неволно излѣзли изъ устата на прѣдсѣдателя Крюгера въ горѣщото увличание на рѣчта, но за Евреитѣ въ Иоханесбургъ тази синагога не можала да имъ служи за нищо, и заради това тѣ построили друга, токо до нея.

Това освѣщение е било като едно пророчество, но Евреитѣ сѣ гледали всѣкога съ лошо ако на пророчествата.

— *Скромността на великитѣ мъже:* — Фактъ е че у великитѣ мъже най-голѣмата добродѣтель не е всякога скромността.

Ето какво се чете въ нѣкой отъ писмата на Шопенхауера, Германския песимистъ, който, нека си го кажимъ, е билъ повече злоторенъ отколкото благотворенъ гений.

„Да поддържа човекъ че Хелмхолцъ и азъ имаме сѣщата цѣлность, значи да утвърждава че Монбланъ и едно хълмче сѣ тождественни памятници.“

„Габиролъ прилича на мене толкозъ колкото една свѣщница прилича на слънцето.“

„Моето списание е най-силното нападение, що се е писало отъ Цицероновото слово *Противъ Верреса* насамъ.“

„Азъ съмъ изложилъ своитѣ философски мѣнния съ една точностъ и ясностъ, който не сѣ били до сега достигнати.“

Моята *Метафизика на Чувствата* е единъ диямантъ.“

— *Милионеритѣ на свѣта:* — Най-голѣмото число милионери се намиратъ въ Англия, като разбираме съ думата милионеръ, тойзи който притѣжава най-малко единъ милионъ лири стерлинги, то естѣ, 25 милиона лева.

Числото на такива милионери по всичкия свѣтъ се прѣсметва на 700, раздѣлени както слѣдва: Англия 200 — Съединенитѣ

Държави 100—Германия 75—Русия 50—други страни 175.

— *Проповѣдитѣ на Спържона:* — Повече отъ шестдесетъ милиона и четири стотинъ хиляди екземпляра отъ проповѣдитѣ на Спържона сж се обнародвали и разпространявали по всичкия свѣтъ *всяка седмица*. При все това издателитѣ Пасморъ и Алабастеръ (Passmore and Alabaster, London) слѣдватъ да издаватъ необнародвани негови проповѣди и поръчкитѣ се умножаватъ всеки день. Ето човекъ който добръ почива и чака Въскръсението, защото е много работилъ.

ДВѢ ЦЕЙЛОНСКИ МОМЧЕТА.

Една мисионерка на име Г-жа Маргарита В. Личъ, дава единъ твърдъ трогателенъ расказъ въ Лондонския в. „Християнъ“ за геройството на двѣ малки момчета въ островъ Цейлонъ. Отъ показанията се вижда че тѣзи момчета, на тринадесетъ и четиринадесетъ годишна възраст били ученици въ Мисионерското училище въ селото Усанъ и възпитани въ нѣщо повече отъ свѣтско учение. „Тѣ казвали.“ пише Г-ца Личъ, (зълвата на Г-жа Личъ) „че прѣстана-ли отъ да се покланятъ на идолитѣ, и да извършватъ коя да е отъ Хиндузкитѣ церемонии, и за нѣколко врѣме редовно се мо-лѣли на Бога, четѣли Библията всякой день, пазяли Св. Недѣля, посѣщавали Недѣлното училище и всичкитѣ служби на Църквата.“ Тѣ, по навикновение, когато се свършвала градинската и полската работа прѣзъ дня, навечеръ отивали въ къщата на учителя, и тамъ заедно съ още и друго момче на тѣхна възраст, което било заинтересувано въ Християнството, прѣкарвали нѣколко врѣме въ испитване на Священнитѣ Писания, молитва и пѣние духовни пѣсни.

Единъ день, когато празнували празника, въ свръзка съ единъ отъ Хиндузкитѣ храмове, храма на бога, „*Калта — Свале*,“ близо до тѣхната къща, всичкитѣ селени се стекли, едни на поклонение, други отъ любопитство, а трети да чуятъ музиката. Селскитѣ дѣца, като заминували, повикали и тѣзи тримата да отидатъ съ тѣхъ на сбора; но за тѣхно удивление приели отрицателенъ отговоръ.

Понеже за селенитѣ годишниятъ празникъ на храма е врѣме на голѣмо ликувание, то лесно може да се разбере че когато имъ

отрѣкли, тѣ останали твърдѣ очудени отъ една такава странна постѣпка. Тритѣ момчета отговорили че тѣ дошли до едно убѣждение, и вѣрвали че има само единъ истински Богъ, а всичкитѣ други богове сж частъ отъ жезло, камъкъ и дърво.

Този разговоръ тѣ казали на родителитѣ си, и тѣзи послѣднитѣ обадили на управника на храма, който, като чулъ, билъ твърдѣ разяренъ; защото той добръ зналъ че ако еднѣжъ народътъ почне да вѣрва, че идолитѣ нѣматъ спасителна сила, скоро ще престанатъ да имъ се кланятъ, и тогавъ той и свещеницитѣ му ще изгубятъ паритѣ и жертвитѣ които до сега тѣи щедро бѣднитѣ хорица подарявали, съ които подаръци тѣ се рѣзполагали доста разкошно.

И тѣи управникътъ отишелъ разсвирѣлъ при родителитѣ на момчетата и имъ казалъ, че ако тѣ не възбранятъ на синоветѣ си да ходятъ на Християнскитѣ служби, и ако не дойдѣтъ въ храма да се покланятъ на идола, то той ще свика едно събрание отъ по-горната каста и ще исчисли цѣлата фамилия отъ обществото. Ако фамилията, която е една отъ кастата *Взрала* (развита класа) бѣде схвърлена, не ще има слѣдъ това никакъвъ приемъ между съсѣдитѣ си: тѣ ще бѣдѣтъ отхвърлени отъ общество, роднини, приятели, и прислуги, било въ болестъ и нещастие, и ще имъ се забрани да вадятъ вода отъ селскитѣ кладенци и въ слѣдствие на това ще бѣдѣтъ възненавидени отъ всички хора, освѣнъ отъ една шепа туземни Християни, но и ще прѣтърпятъ тежки загуби.

Бащата, както се разбира отъ разказа на Г-ца Личъ, е билъ много разгнѣвенъ и направилъ всичко което било въ силата му дано да убѣди момчетата си да се отрѣкѣтъ отъ Християнството. Най-послѣ, като видѣлъ, че нѣма да сполучи въ цѣльта си, разлютенъ и въ яда си, една тъмна нощъ, изгонилъ бѣднитѣ си дѣца изъ къщи, като строго имъ жържчалъ никога да не се върнатъ у дома му. Той очаквалъ да види че тѣ ще се раскаятъ за постѣпката си, и че ще отидѣтъ да му искатъ прошка, и да го молятъ да ги приеме въ дома; но тѣ не се върнали. Въмѣсто това тѣ отишли при Г-ца Личъ и просили отъ нея да ги приеме въ Мисионерското Училище.

Бащата узналъ като кѣдѣ ще сж отишли, за това и на другия день рано отишелъ на Миссийския домъ, завзелъ се да иска сино-

ветѣ си, да му ги даждѣтъ за да ги заведе у дома си. Миссионеритѣ го увѣрили че синоветѣ му желаяли да живѣятъ както Християнитѣ живѣятъ, и дошли при тѣхъ не защото не искали да се покоряватъ на родителитѣ си, но защото тѣ се убѣдили че Иисусъ Христосъ е истинскиятъ Спасителъ, и мислѣли че е тѣхна обязана длъжность, да Го слѣдватъ. „Ний му казахме,“ продължава Г-ца Личъ, „увѣрени сме че синоветѣ ти вършатъ това по съвѣстно убѣждение и обичаме да върваме, че ти ще ги оставишь свободни да държатъ убѣждението си до край; на това той не отговорилъ, а поискалъ само да ги види.

Въ истия тоя моментъ, тѣ се прилѣпихъ при зѣлва ми, като че се страхувахъ, и искахъ защита; тя нѣжно ги пригърна като че съ това искаше да ги увѣри че нѣма да ги прѣдаде на разлютения баща. Като се приближи до тѣхъ, тѣ треперахъ, пристѣпихъ на дирѣ, но бащата ги хвана за дѣсната рѣка, обърна се къмъ зѣлва ми, турна рѣцѣтъ имъ въ нейната и ъ каза: „Азъ ти давамъ тѣзи мои момчета за твои; отъ днесъ нататкъ тѣ сж твои синове, и ти ще имъ бждишь майка: прави съ тѣхъ каквото щѣшъ.“ Ний всички дълбоко се трогнахме отъ тази неочаквана постѣпка. Въ тоя моментъ зѣлва ми прострѣ рѣката си, хвана бащата за рѣката и нѣжно положи рѣцѣтъ имъ въ неговата като държаше рѣцѣтъ на всичкитѣ въ своята си и каза: „Тѣзи дѣца сж твои синове, а мои братия, азъ ще бѣдъ сестра на тѣхъ и на тебъ заради Христа.“ Това произшествие направи момчетата да заплачатъ съ високъ гласъ, едри сълзи потекохъ отъ очитѣ на бащата, и неусѣтно и нашитѣ очи зехъ да замръждѣватъ. Тѣй стоящи прави и облѣни съ сълзи, едни отъ радостъ, други отъ съчувствие, зѣлва ми дигна очитѣ си на горѣ и се помоли Богъ да благослови наскърбенитѣ родители и да имъ открие великата Си любовъ въ Христа, а особено да благослови, рѣководи и крѣпи младитѣ Си слѣдователи въ правдата и истината.

И слѣдъ краткъ разговоръ и пожелавание благополучие на рожбитѣ си той си заминъ като изглеждаше до негдѣ утѣшенъ и задоволенъ, а момчетата останахъ при насъ, пълни съ радостъ, и отъ онзи часъ ний се привѣрзахме тѣй къмъ тѣхъ като къмъ свои братия.

Прѣвелъ М. Д. Дилчевъ.

Научни Вѣсти.

Африкански Помнеи: — Въ Тингадъ, Алжирія, се е открилъ новъ Помнеи. Това е старото Римско поселение (colonia) Марцианско Траянско Тамугасъ, основано отъ Траяна, и разорено отъ Мавритѣ, за да не оставатъ да го прѣвземе Белизарий. Като се почнали раскопкитѣ открити били многочисленни паметници, като крѣпостъта, построена около 555 год. отъ Византийския генералъ Соломонъ, голѣмъ правоугълникъ отъ 114 метра по 70 съ 8 кули отъ страни, съ по шестъ метра височина; една голѣма триумфална арка съ три порти, построена отъ бѣлъ мраморъ, декорирана съ стѣлпове и статуи пизули; единъ храмъ на Венера; единъ театръ за 4000 зрители; форумъ, единъ колосаленъ храмъ посвѣтенъ на Юпитера съ стѣлпове отъ по 15 метра; голѣмо тържище (пазаръ) отчасти покрито, съдържащо още каменнитѣ трапези, на които били излагани стокитѣ, нѣколко Християнски църкви, богато украсени съ Византийски мозаици; много частни домове.

Тукъ се приспособяватъ стиховетѣ на Италианския поетъ Тассо.

„Прѣминуваъ градоветѣ, царствата прѣминуваъ.

„Блѣскътъ и славата се покриватъ отъ пѣсъкъ и трѣва, А чловѣку като че се не иска да бѣде смъртенъ.“

— *Забѣлжителенъ Аеролитъ.* — На 10-й Февруарий (н. к.) въ Понедѣлникъ сутринтъта часа на деветъ и половина, единъ аеролитъ отъ значителна голѣмина ексилодиралъ (пукналъ се) въ въздуха надъ Мадридъ. Явлението било придружено отъ силна заслѣпителна свѣтлина, послѣдвана отъ високъ гърмъ. Всичкитѣ здания въ града били расклатени и много прозорци се счутили отъ раздръсването. Небето било ясно, и слънцето грѣло свѣтло въ врѣме на експлозията (избухването), и всичко що се виждало на небето било бѣлъ облакъ съ червенъ край, който вървѣлъ къмъ истока съ голѣма бързина, и ималъ задъ себе си влакъ отъ твърдъ ситенъ, лекъ прахъ.

Имало обща паника (голѣмъ страхъ) въ всичкия градъ, но особено по пазаритѣ. На мнозина имъ припадало, а суевѣрното простолюдие вървало, че случката показвала Божия гнѣвъ. При табачната фабрика жени-тѣ работници се разбѣгали, като мислели, че станало землетресение. Тѣ всички се

втурнали надолу изъ една стълба, която паднала подъ голѣмата тѣжина. Седемнадесетъ били злѣ повредени, и една смъртоносно. Други бѣди станали въ разни части на града. Единъ младежъ въ страха си скочилъ изъ единъ прозорецъ и злѣ се натъртилъ. Въ почти всичкитѣ училища и колегии ученицитѣ захвърлили книгитѣ си и се спуснали къмъ вратата, и въ голѣмата борба да избѣгнатъ мнозина се били злѣ повредени. Много търговци затворили заведенията си.

Палатътъ не избѣгналъ отъ общия страхъ. Испърво се страхували да не би да е експлодирала нѣкое бомба; но наставникътъ на краля като се научилъ за сжщността на работата, успокоилъ двореца.

Не само сж били зданията расклатени, но за една кжща се знае, че се срутила. Въ посолството на Съединенитѣ Държави една раздѣлителна стѣна паднала и много отъ джамоветѣ на прозорцитѣ били счупени, но друга повреда не прѣтърпѣло зданието. Много други кжщи изъ града прѣтърпѣли подобни повреди, и раздѣлителни стѣни сж били съборени отъ силата на експлозията. Експлозията се чула нѣколко километра расстояние отъ Мадридъ. У Гвадалаяра, градъ около 80 километра отъ Мадридъ експлозията се много силно усѣтила.

Слѣдующето официално съобщение се издало отъ Мадридската обсерватория: —

„Въ 9 часа и 29 минути тази заранъ се забѣлѣжи силна свѣтлина произходяща отъ малъкъ облакъ движущъ се отъ юго-западъ къмъ сѣверо-истокъ. Една минута и половина по-късно слѣдъ едно ужасно изгърмяване, послѣдувано отъ нѣколко други съ по-малко сила, се чу, придружено отъ расклатане на земята и на здания. Единъ облакъ съ червена краска за дълго врѣме се виждаше на истокъ.

„Директоритѣ на обсерваторията прѣдполагатъ, че явлението е било причинено отъ *аеролитъ* (въздушенъ камъкъ) и тѣ желаятъ да успокоятъ публиката, като посочватъ на факта, че такива явления сж твърдѣ редки. По причина на врѣмето, което се измина между съзиранieto на експлозията и изгърмяването, аеролитътъ трѣбва да се е пукналъ на голѣмо расстояние отъ земята.“

Забѣлѣжката прибавя че никакви дърп отъ явлението не сж били намѣрени. При

все това слухове се носели, че нѣколко малки кжсчета сивъ камъкъ, още топли, сж били намѣрени въ Мадридъ. (Изъ *Седмичния Таймсъ*).

— *Нансенъ, изслѣдователятъ на сѣверния полюсъ*: — Изслѣдователятъ Норденскьолдъ отговаряйки на многочисленни запитвания отправени нему по похода на доктора Нансена, исказва мнѣние, че послѣдния ще да е затворенъ въ ледовитѣ, било въ сѣверната часть на Каранското море, било близо до носъ Тохлюскъмъ, гдѣто пароплувътъ *Вега* бѣше си измѣнилъ пжтя, и отъ дѣто може би не е можалъ да се освободи.

Но, може би, мисли Г-нъ Норденскьолдъ, да е билъ завлѣченъ къмъ сѣверъ до 78-ия градусъ широчина. Тамъ може да е намѣрилъ Г-нъ Нансенъ суша, и да е направилъ екскурсия (пжтувание) съ шайни или съ Норвежски ладии; нъ той едва ли би могълъ да достигне до сѣверния полюсъ по този начинъ; защото подобно пжтувание отъ 1,200 или 1,500 километра се вижда невъзможно.

ХРИСТОСЪ РАСПЯТЪ.

Епископъ Хжнтингтонъ казва: „Павелъ не знае нищо освѣнъ Христа распятъ. Когато той умолява Коринтянитѣ да има чистота помежду имъ, и за прѣмахванието на похотливостъта, тази е неговата причина: ‘Христосъ, пасхата наша, закланъ би жъртва за насъ.’ Пазѣте тѣлата си свѣти защото съ цѣна сж купени, и тази цѣна е Иисусовата кръвъ. Когато той протестира противъ заблуждавание или искушавание непрѣдпазено сърдце, това е неговиятъ въпросъ: ‘Да загине ли немощниятъ братъ, за когото Христосъ е умрѣлъ? когато го утѣсняватъ собственитѣ негови немощи, това е неговото утѣшение, че може да ‘носи на тѣлото си бѣлѣзитѣ на Господа Иисуса.’ Доволно ясно е това тамъ, дѣто Апостолъ Павелъ излага учението за умиловителната жъртва въ Новозавѣтната богословска система и между практическитѣ сили и утѣшения на Христианския животъ. Той го (учението) поставя тамъ дѣто Евангелската всемирна църква го намира, и дѣто го е държала, именно, въ върховното и централно мѣсто.

Изъ нашия общественъ Животъ.

Вѣра и народностъ. — Манифеста на Н. Ц. Височество. — 2-й февруарий. — Признание на положението въ България. — Нашата длъжностъ — Благотворителностъ — „Българско Отечество.“ — Папата и Князь Фердинандъ.

— *Вѣра и Народностъ.* Въ рѣчъта произнесена отъ Негово Блаженство, Българския Екзархъ Иосифа I. въ Двореца на 31-й Януарий т. г. се срѣщатъ слѣдующитѣ твърдѣ забѣлжителни думи: „У Българския народъ вѣрата му, Источно-Православната вѣра, е нераздѣлна отъ народността му. За него истински българинъ е оня, който е православенъ.“ Нѣма съмнѣние че тѣзи думи вѣрно изказватъ мнѣнието на простолюднето въ България, което простолудие всѣкога е отождествявало вѣрата съ народността. За простия селенинъ у насъ думата Българинъ значи православенъ; но ний мисляхме, че това е едно сръднѣвѣковно заблуждение което заритъ на просвѣщението сж почнали да распрѣсватъ и помежду нашия народъ, а сега чуваме че самъ Негово Блаженство, Българския Екзархъ, глава на Българската Църква, счита за добръ да се основе на това суревѣрно мнѣние на простолуднето за да докаже нуждата за прѣминуванieto въ Православието на Прѣстолонаслѣдника Княза Бориса. Всѣки интеллигентенъ Българинъ знае, кои сж причинитѣ що докараха миропомазанието на Княза Прѣстолонаслѣдника. Нѣма нужда да разгледваме тукъ тѣзи причини, които политическитѣ вѣстници обяснихъ твърдѣ добръ. Искаме само да обърнемъ вниманието на нашитѣ читатели върху горнитѣ думи на Негово Блаженство които сж излѣзли изъ неговитѣ уста, така обичаме да вѣрваме, въ единъ непрѣдпазенъ моментъ. Негово Блаженство тържественно заявява прѣдъ Негово Царско Височество че „за него (Българския народъ) истински Българинъ е оня, който е православенъ.“

Що се разбира съ думитѣ истински Българинъ? Всѣки здравомислящъ Българинъ ще каже, че истински Българинъ е този който милѣе за своето отечество и се старае по всѣки начинъ да го ползува и да го въздигне. Истинскиятъ Българинъ е добръ гражданинъ достоенъ синъ на своето отечество. Добръ, ний знаемъ и съ прискърбие исповѣдваме че има Православни Българи които не сж добри граждани; не съз-

наватъ своитѣ длъжности и не ги изпълняватъ; не принасятъ полза но врѣда на своето отечество. Споредъ Негово Блаженство, обаче, ний трѣбва да ги считаме за истински Българи, защото сж Православни и защото Българскиятъ народъ счита за „истински Българинъ оня, който е Православенъ.“ Намъ се вижда че такъво криво и нелѣпо учение санкционирано отъ Негово Блаженство не може освѣтъ да всади религиозна умраза въ Българския народъ, нѣщо противъ което Негово Блаженство би трѣбвало самъ да издигне своя гласъ. Отъ освобожденнето насамъ се е доказало неопровержимо че вѣроисповѣданието не прѣчи на развитието на истинско национално чувство, на пламененъ патриотизмъ. Тѣй на примѣръ, въ Сърбско-Българската война Българи Протестанти и Католици се биха тѣй храбро за защита на отечеството както и Българитѣ Православни; въ борбата противъ Стамболова зехъ участие и много Българи Протестанти. Евангелскитѣ учения сж които помагатъ за развитието на най-високъ патриотизмъ, и всѣки Българинъ билъ той Православенъ, Протестантинъ или Католикъ, който приема тѣзи учения и ги практикува въ живота си, ще бѣде добръ Българинъ, достоенъ синъ на своето отечество.

— Слѣдъ издаванието Манифеста отъ Н. Ц. В. къмъ края на миналия м. Януарий единъ редъ събития изненадихъ твърдѣ приятно нашето отечество. Официалното извѣстие че Н. И. В. Николай II. приема да стане кръстникъ на бѣдѣщия Български Князь, извѣстието отъ Цариградъ че Султанътъ признава Княза Фердинанда за законенъ владѣтель на България, пристиганието въ София на 31-й миналий Януарий на Каратеодори Паша и на дивизионния генералъ Мюзеферъ Паша като прѣдставители на сюзерена на тържествата, които пмаше да станатъ при миропомазанието, радостното посрѣщанне въ София на 1-й Февруарий прѣдставителя на Царя генерала *Голенищева Кутузова* и пълномощника, на Русското правителство, и г. *Николая Валеровича Чарикова*, сега дипломатически агентъ въ София, и най-послѣ блѣскавитѣ тържества които се извършихъ на 2-й Февруарий въ столица София при тържественното миропомазанне на Прѣстолонаслѣдника Бориса, Князь Търновский, всичко това изпълни сърдцето на всѣки Българинъ

съ радостъ като същевременно отблъбжи знаменателна епоха въ политическия животъ на нашето отечество — *примиренето ни съ Русия и признаването положението въ България отъ Европейскитѣ Сили.*

„И така,“ казва *Български Търговски Вѣстникъ*, „въ расстояние само на една седмица се събори 10-годишното тѣжко положение, а испикуваниятъ отъ вѣтрѣ и заплашванъ отъ вѣнъ прѣзъ цѣли 8 1/2 години Князъ се закрѣпи съ най-тѣснитѣ връзки къмъ народа и доби формалното признаване на силитѣ. България, която толкова врѣме прѣкара въ неизвѣсността за своето бѣдѣще и несигурността на положението си, думата на която се считаше за най-слаба въ Балканския полуостровъ, кредита на която бѣше най-тѣжкъ въ цѣла Европа, бѣдѣщето на която се прѣдставляваше за най-тъмно, се сдоби вѣтрѣ въ една седмица съ национална династия, осигори си на ново покровителството на освободителката си, обсипа се съ доказателства на приятелство отъ съседната си сюзеренка, прие се като пълноправенъ членъ въ семейството на Европейскитѣ държави, доби здрава почва подъ себе си, спечели си довѣрието на другитѣ държави и същевременно доби наново вѣрата въ себе си.

България може съ гордостъ да се огледа наоколо си, защото сполукитѣ, които ни налѣтихъ, колкото неочаквано толкозъ и бързо, сѣ плодъ на многогодишнитѣ вѣтрѣшни борби, сѣ дѣствие на прѣтърпѣлитѣ отъ насъ жертви въ политическата и гражданска свобода, резултатъ на нашето постоянство и политическа трѣвенностъ, сѣ спечелени съ самоотрѣчението и униженieto, испкупени чрѣзъ нашитѣ страдания, съ нашитѣ сили и постоянство, спечелени отъ самитѣ насъ.“

Прѣдвидѣнъ на всичко горѣказано не ели врѣме да сега тѣ всѣки Българинъ, каква е моята длъжностъ къмъ отечеството, какво можѣ и трѣбва да сторѣ за укрѣпването и унапредването му въ всѣко отношение? Нека нашитѣ политически водители покажатъ примѣръ на по голѣма гражданска доблестъ и да се ръководятъ отъ по-благородни стрѣмления въ своята политическа дѣятелностъ. Нека девизата на всички да бѣде: *благомо на отечеството*. Ако е истина, че не е далечъ врѣмето когато нашето мило отечество ще бѣде призовано да играе най-важна роль въ сѣдбинитѣ на Балканския полуостровъ, то слѣдва че ний трѣбва да земемъ сериоз-

ни мѣрки за да се приготвимъ за онази многочаквана случайностъ. Ний трѣбва до голѣма степенъ да се възродимъ нравствено, да отворимъ нова страница въ нашата политическа история, да се стремимъ въ живота си къмъ всѣко нѣщо „което е добро, честно, истинно, чисто и достохвално,“ и тогазъ ще можемъ съ увѣрение да гледаме на бѣдѣщето. Богъ да благослови, ръководи и пази милото ни отечество.

— *Благотворителностъ*: — Българскитѣ вѣстници извѣстихъ за твърдѣ щедрия подарокъ отъ 800,000 лева на Г-на Евлогия Георгиевъ, добръ познатия банкеръ въ Букурещъ. Тази сума ще се употребѣи за постройването здание за университетъ въ Ст. София на едно мѣсто близо до Народното Събрание, което мѣсто се тѣй сѣщо подарява отъ сѣщия благотворителъ. Зданието ще бѣде построено въ петъ години и пожертваната сума (800,000 лева) ще бѣде исплатена постепенно прѣзъ тоя срокъ. — Г-нъ Георги Шоповъ отъ Исмаилъ е подарилъ и оставилъ на расположението на Н. Блаженство Българския екзархъ 1,000 Турски лири за Българската болница въ Цариградъ. За сѣщата цѣль и сѣ по случай миропомазанието на прѣстолонаслѣдника Княза Бориса подарили още по 50 Турски лири г. г. Увалиевъ отъ Одесса и Бурта отъ Исмаилъ — Г-нъ Паница отъ Виена е упълномошилъ Българския дипломатически агентъ, Г-на Д-ра Станчева, да даде въ негово име 10,000 лева за нѣкоя благотворителна цѣль въ паметъ на миропомазанието.

— „Българско Отечество“ Въ бр. 26 на „Държавенъ Вѣстникъ“ е обнародванъ правилникъ и планъ за изработване на това капитално съчинение. Както се знае, за инициативата на това има да се благодари на патриотизма и благотворителността на Н. Ц. В. Княза, който подари по случай втория рожденъ денъ на Прѣстолонаслѣдника 10,000 лева за тая цѣль. Постановленията на правилника турятъ единъ видъ начало за една научна академия. „Българското Отечество“ обѣщава да бѣде енциклопедия на отечествознанието. То ще съдържа отдѣли по мѣстната природа, статистика, етнология, политическа и военна история, етнография, езикословие, книжнина, искусство, образование, управление, земледѣлие, търговия и пр. Съчинението ще се редактира отъ 9-члененъ комитетъ. Изработването на отдѣлнитѣ час-

ти ще се повѣри на специалисти, а така също ще може за тая цѣль да се обявяватъ конкурси. Редакционниятъ комитетъ ще получи особенни възнаграждения, а за изработения материалъ ще се плаща опрѣдѣленъ хонораръ. — (*Български Търговски Вѣстникъ*).

— *Папата и Князъ Фердинандъ*. — Въ отговоръ на Княжеския манифестъ по миропомазанието, папскиятъ прѣстолъ се отзова съ единъ протестъ въ форма на пастирско писмо. Последното се прочете въ Пловдивската католическа черква на 29-й Януарий, а въ Софийската на 4-й Февр. на французски езикъ. Значението на писмото не е въ доста гладкото му съдържание, а въ самото му публикуване. Отъ тая гледна точка никакъ не може да се нарѣче умѣренно поведението на папската курия, която е заминѣла съ мълчание и много други неприятни за нея работи, а нѣкои дори е намѣрила за възможно да ги припознае. Пастирското писмо между другото казва слѣдующото: „Ни единъ епископъ не може да одобри този толковъзъ противенъ на Божественнитъ закони актъ, даже и най-високия черковенъ глава, намѣстникъ на Господа нашего Иисуса Христа, не би могълъ да стори това. По тая причина и при тия скърбни условия ние си изпълнихме длъжността, като се опитахме най-напредъ да осуетимъ това рѣшение, а сега тържественно протестираме противъ единъ актъ, който отвлѣча отъ католическата черква единъ нейнъ многообиченъ синъ. — И сега, драги чада, има да Ви кажемъ, че това скърбно събитие никакъ не Ви освобождава отъ длъжността Ви на вѣрностъ къмъ държавния глава и правителството му; напротивъ Ви трѣбва да умножите молитвитъ си за духовното и материално прѣуспяване на България, — на тая страна, която е Вашето отечество, или пакъ, въ която сте намѣрили трайно и любимо прибѣжище“. Писмото свършва съ покана, да се молятъ всички за съединението на всичкитъ християни подъ лоното на една черква. Издадено въ Пловдивъ на 7-й Февруарий н. ст. Подписано „Братъ Робертъ Менини“ архиепископъ Гангрески и апостолски викарий въ София и Пловдивъ. (*Б. Т. Вѣстникъ*).

Едисонъ сега работи върхъ единъ планъ за намазване странитъ на кораби съ нѣщо, щото да могатъ да се плъзгатъ по водата по-бържѣ.

Въпроси и Отговори.

(Подъ този отдѣлъ ний ще да обясняваме нѣкои мъчни стихове отъ Библията, които читателитъ бихъ ни испратили).

Въп. Какво е значението на думитъ въ Рим. 9;3, „Защото желалъ бихъ самъ азъ да съмъ анатема, *сирѣчь отлъченъ* отъ Христа заради моитъ братия и за моитъ по плътъ роднини?

Отг. На този стихъ съ се дали много и разнитъ тълкования: но намъ се види че тълкованието на Швейцарския Професоръ Ф. Годѣ е най-ясно и пълно*) Той казва: „Думата *анатема* отъ Гръцкия глаголъ *анатитими, излагаемъ, турямъ прѣдъ видъ* означава всѣкога единъ посвятенъ на Бога прѣдмѣтъ. Но това посвящение може да има за цѣль неговото (на прѣдмѣта) съхранение, като благочестиво приношение, въ едно святилище — въ такъвъ случай Гръцкиятъ Прѣводъ на *Седмдесятъ* и Новия Завѣтъ употребяватъ формата *анатима*, на примѣръ, Лука 21;5, дѣто Гръцката дума е прѣведена на Български *посвящения*; — или пакъ това може да стане чрѣзъ разорение или съсипване на посвятения прѣдмѣтъ, както въ случай на *запрѣщение* (на Старо-Еврейския кѣреъмъ). *Седмдесятъ* и Новиятъ Завѣтъ тогазъ употребяватъ формата *анатема* (за пр. Инс. Нав. 7,12; **) Гал. 1,8,9; 1 Кор. 16. 22). Това различие между двѣтъ форми на думата не съществува въ класическия Гръцки езикъ. —

Изражението е толкова силно, особено съ опрѣдѣлението *отъ Христа*, щото е невъзможно да разбираме друго освѣнъ това, че Павелъ очевидно мисли за развързване на връзката която го съединява съ Христа, като Спасителъ. Той би съизволилъ, ако да бѣше това възможно, да изпадне пакъ за всегда въ онова състояние на осжждение въ което живѣше прѣди обрацанието си къмъ Христа, ако чрѣзъ пожъртвование на своето спасение, той можеше да доведе обрацението къмъ Христа на своя Израилски народъ. Думитъ *отъ Христа* изражаватъ всичко измѣнително за неговото сърдце що

*) *Commentaire sur l'Épître aux Romains* (Тълкование на Посланието въ Римляномъ, Томъ II. стр. 245, 246).

**) Тукъ думата която въ Седмдесятъ е анатема е прѣведена на Български проклѣтия, което е сега общото ѣ значеніе. Отъ анатема се е съставилъ глаголътъ *анатематисвамъ* съ значение на проклѣнямъ.

би имала подобна *анатема*; и при все това той би я посрѣщналъ ако това размѣнение на участъ съ негова народъ бѣше възможно. Тукъ като че се вижда самиятъ върхъ на патриотическа прѣданостъ. Нѣма нужда да се питаме какъ би могло нѣкога да се осмисли такъво желание. Самъ Павелъ дава да се разбере че това е една невъзможностъ; но ако това изпълнение зависеше само отъ неговата любовъ, то той навѣрно би искалъ такъво желание прѣдъ Господа.“

КАКВО ПИЯТЪ ВЪ АНГЛИЯ.

Всѣка година по това врѣме Прѣп. Досонъ Бърнсъ прави смѣтка за питията на Съединеното Кралство (Великобритания и Ирландия) прѣзъ истеклата година. Споредъ Г-на Бърнсъ жителитѣ на Съединеното Кралство сж погълнали въ 1895 год. разни пития, ликьори и пр. за 142,414,000 Англ. лири стерлинги, което прави повече отъ $3\frac{1}{2}$ милиарда лева. Тази грамадна сума распрѣдѣлена между 39,130,000 жители на кралството дава на всѣки жителъ повече отъ $3\frac{1}{2}$ Англ. лири стерлинги, или около 91 левъ за опивателни пития.

Прѣзъ 1894 год. Англичанитѣ испили разни пития само за 138,737,000 Англ. лири стерлинги; имало, прочее, прѣзъ 1895 год. едно увеличение отъ 3,676,000 Англ. лири стерлинги, или повече отъ 91 милионъ лева въ смѣтката за опивателни пития.

Отъ цѣлото число 142 милиона лири стерлинги, само за спиртни пития били потрошени 40,700,000 лири стерлинги, за вино 13 милиона и за бира 87 милиона, което остава $1\frac{1}{2}$ милионъ за цидръ и други пития.

Сѣ споредъ Г-на Бърнсъ въ Англия най-много пиятъ Англичанитѣ, защото при анализиранieto по царство потрѣблението на опивателни пития, той намира че всѣки Англичанинъ е потрѣбилъ таква пития за 3 лири стерлинги, 18 шиллинга и 8 пенита, всѣки Шотландецъ за 2 лири стер. 18 шиллинга и 8 пенита*) и всѣки Ирландецъ за 2 лири стер. 12 шиллинга и 6 пенита.

Тѣзи цифри сж зети отъ официалнитѣ статистики, и нѣма причина да се оспорва точността имъ. Но когато се касае да се опрѣдѣлятъ причинитѣ които сж докарали

(* Едно пени = 12 и половина стотинки, 1 шиллингъ = 1.30 лева
1 Англ. лира стерлинга = 25 лева златни и нѣколко стотинки.

това увеличение въ потрѣблението на опивателни пития, Г-нъ Досонъ Бърнсъ нѣма вече точни данни, и той е заставенъ да прибѣгва до прѣдположения. Той отдава това на генералнитѣ избори (станали въ Англия миналото лѣто) прѣзъ които, спорѣдъ него, трѣбва да сж пили много. (Indépendance Roumaine)

Разни.

— Ний никога не можемъ да пожертвоваме своето влияние.

— Соломоновътъ храмъ билъ почнатъ на 1004 год. прѣдъ Христа.

— Римскитѣ катакомби съдържатъ останки-тѣ на около 6,000,000 людие.

— Плиней казва, че 400 години били изживени въ построението на Артемидина храмъ въ Ефесъ.

— Раннитѣ Християнски писатели казватъ, че Павелъ писалъ първото си послание, когато билъ на четиридесетъ и шестъ години.

— Въ петото столѣтие прѣди Христа прѣфинена мѣдъ се считала тѣй скъпоцѣнна както златото.

— Китайцитѣ иматъ цвѣтне което бива бѣло ноцно врѣме или на сѣнка, а става червено на слънчевата свѣтлина.

— Покупателната сила на паритѣ въ врѣмето на Римскитѣ императори била десетъ пѣти по-голѣма отколкото е сега.

— Най-голѣмата сума плащана нѣкога за единъ диамантъ е била 10,150,000 лева отъ Хайдерабадския князь въ Индия, за така нарѣчения „Имперялъ.“

— Първото споменување на пари въ Священното Писание се намира въ Битие гл. 23, ст. 14 и 15, дѣто се казва че Авраамъ купилъ гробъ за 400 сребърни сикли. Това е било 1860 години прѣди Христа.

— Най-скъпоцѣнната отъ по-новитѣ живописи е оная на Месоніе „1814,“ която била купена отъ единъ Французинъ за 850,000 лева.

— Едно събрание отъ 4000 души по-горѣ отъ 70 години на възраст се държи годишно въ гр. Лестъръ, Англия, и отъ тѣзи повече отъ 400 умиратъ прѣди слѣдующата годишнина.

— Страната между първия и втория водопадъ на рѣката Нилъ е най-горѣщата по земното кълбо. Никога не вали дѣждъ тамъ, и туземцитѣ не вѣрватъ чужденцитѣ, които имъ казватъ, че вода може да пада отъ небето.